

บทที่ 3

ผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อการส่งออกของประเทศมีการศึกษากันอย่างแพร่หลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการทำการศึกษากันตั้งแต่ปี 1980 เป็นต้นมาโดยเริ่มจาก

Robert G. Chambers และ Richard E. Yust (1980) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยได้ทำการศึกษาสินค้าเกษตรของประเทศสหรัฐอเมริกา 3 ชนิด คือ ข้าวสาลี ข้าวโพด และถั่วเหลือง โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาส ตั้งแต่ปี 1969-1977 ผลการศึกษาพบว่าความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลทำให้การส่งออกข้าวสาลี ข้าวโพด และถั่วเหลือง ของประเทศสหรัฐอเมริกา ลดลง

Keith J. Collins, William H. Meyers, and Maury E. Bredahl (1980) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนและการเปลี่ยนแปลงในระดับราคาสินค้าเกษตรของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยในการวิเคราะห์ได้ใช้สินค้าเกษตร 4 ชนิด คือ ข้าวสาลี ข้าวโพด ถั่วเหลือง และ ฝ้าย โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ปี 1971-1977 โดยได้ใช้แนวคิดที่เกี่ยวกับระบบดุลยภาพตลาดโลก (World Market Equilibrium System) มาทำการวิเคราะห์ ระบบดุลยภาพประกอบไปด้วยความต้องการภายในประเทศ (Domestic Demand) ความต้องการเสนอขายในแต่ละประเทศ (Supply Relation for Each Country Engaged in Trade) เงื่อนไขดุลยภาพของตลาดโลก (Market Clearing World Equilibrium) กระแสการไหลเวียนของเงินตราต่างประเทศ และระดับราคาสินค้าของแต่ละประเทศ

ในการวิเคราะห์นั้นกำหนดให้อุปสงค์ภายในประเทศขึ้นอยู่กับราคาที่ได้รับผลกระทบ มาจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราเงินเฟ้อภายในประเทศและการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ ผลการศึกษาของ J. Collins Meyer และ Bredahl พบว่าการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลกระทบต่อ ค่าที่แท้จริงของราคาสินค้าเกษตรทั้ง 4 ชนิดน้อยมากแต่อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศทั้ง

ประเทศที่ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวและประเทศที่ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบกำหนดตายตัว

David O. Cushman (1982) ได้ทำการศึกษาในเรื่อง ความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง ที่มีผลต่อการค้าระหว่างประเทศและประเทศที่ใช้ทำการศึกษาประกอบด้วยประเทศต่างๆ คือ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน แคนาดา และญี่ปุ่น โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปี 1965 - 1975 ในการวิเคราะห์นั้น Cushman ได้ใช้แนวความคิด ของ Hooper และ Kohlhagen มากำหนดแบบจำลองที่ใช้อธิบายถึงอุปทานการส่งออกและระดับราคาสินค้าส่งออกซึ่งในแบบจำลองนี้ได้นำเอาตัวแปรที่เกี่ยวกับความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนเป็นตัวแปรอธิบายตัวแปรหนึ่งในแบบจำลอง ผลการศึกษาพบว่า ความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลต่อการค้าระหว่างประเทศโดยในระยะยาวนั้น การเพิ่มขึ้นของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงจะมีผลทำให้ปริมาณการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นในขณะที่การเพิ่มขึ้นของความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนจะมีผลทำให้ปริมาณการค้าระหว่างประเทศลดลงและในส่วนของราคาสินค้าระหว่างประเทศจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรนั้นจะขึ้นอยู่กับการทำสัญญาการค้าระหว่างประเทศของประเทศคู่ค้าพร้อมกับขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นที่มีผลต่อราคาสินค้าระหว่างประเทศ

Cushman (1988) ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่อง กระแสการค้าและความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยน ในระหว่างที่มีการขึ้นนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือเพื่อจะวิเคราะห์ว่าเมื่อประเทศสหรัฐอเมริกาขึ้นนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว จะมีผลต่อกระแสการค้าระหว่างประเทศอย่างไร โดยได้ใช้ข้อมูล ตั้งแต่ปี คศ. 1974 ถึง คศ. 1983 และประเทศที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นกลุ่มประเทศที่นำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งประกอบไปด้วย ประเทศอังกฤษ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ประเทศฝรั่งเศส ประเทศแคนาดาและประเทศญี่ปุ่น

ในการศึกษา Cushman ได้ใช้แบบจำลองมาทำการอธิบายอุปทานการส่งออกของประเทศสหรัฐอเมริกาและได้นำเอาตัวแปรที่เกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนมาเป็นตัวแปรอธิบายในแบบจำลอง พร้อมทั้งมีการวัดขนาดความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนโดยใช้ Standard Deviation ของ อัตราแลกเปลี่ยนมาช่วยในการวิเคราะห์ในแบบจำลอง ผลการศึกษาพบว่า ความเสี่ยงของ

อัตราแลกเปลี่ยนมีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าออกของประเทศสหรัฐอเมริกาไปยังประเทศ อังกฤษ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ประเทศฝรั่งเศส ประเทศแคนาดา และประเทศญี่ปุ่นซึ่งประเทศต่างๆเหล่านี้ จะนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาดลง เมื่อมีความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มมากขึ้น แต่สำหรับประเทศเยอรมัน ความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนไม่มีผลต่อการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาและผลการศึกษาก็พบอีกว่าในระยะยาวนั้นผลของอัตราแลกเปลี่ยนยังไม่มีผลต่อกระแสการส่งออกของสินค้าของประเทศสหรัฐอเมริกามากนักไม่เหมือนกับในระยะสั้น ความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลต่อการส่งออกสินค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

Sukon Prapeerapat(1982) ได้ศึกษาถึงผลกระทบของความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อการส่งออกและทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศ :กรณีศึกษาประเทศไทยในส่วนของการศึกษาในเรื่องผลกระทบของความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนนั้น Sukon ได้นำเอาประเทศที่เป็นคู่ค้าสำคัญของไทยมาทำการศึกษา คือ ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ เยอรมัน ญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ ส่วนสินค้าที่นำมาวิเคราะห์ ประกอบไปด้วย ข้าว ยางพารา ยาสูบ กุ้ง ติบุก และ ถั่ว เวลาที่ใช้ในการศึกษานั้น ได้ใช้เวลากวกรศึกษาตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ในปี 1973 ถึง ไตรมาสที่ 4 ปี 1980 วิธีที่ใช้ในการศึกษานั้นได้ใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติมาช่วยทำการอธิบายผลกระทบของความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อการส่งออกและทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศของไทยผลการศึกษารูปได้ว่า การเพิ่มขึ้นของความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนจะมีผลต่อการส่งออกของประเทศไทยทั้งในด้านระดับราคาสินค้าส่งออกและปริมาณการส่งออกแต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาด้านความยืดหยุ่นระหว่างความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนกับระดับราคาและปริมาณการส่งออกแล้วยังมีค่าความยืดหยุ่นระหว่างกันน้อย คือ มีค่าความยืดหยุ่นเพียงไม่เกิน 0.14 เท่านั้น ส่วนในเรื่องของความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีผลกระทบต่อทุนสำรองระหว่างประเทศนั้น ผลการศึกษาพบว่า ความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลต่อทุนสำรองระหว่างประเทศน้อยมาก คือมีค่าความยืดหยุ่นน้อยกว่า 1 (0.73)

Dallas S. Batten และ Michael T. Belongin.(1986) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ นโยบายการเงิน ค่าที่แท้จริงของอัตราแลกเปลี่ยน และการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศสหรัฐอเมริกา วัตถุประสงค์ในการศึกษาจะดูว่าเมื่อธนาคารกลางใช้นโยบายการเงินไปแล้วจะมีผลต่อค่าที่แท้จริงของอัตราแลกเปลี่ยนและการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างไร ข้อมูลที่ใช้ทำการศึกษานั้น ได้ใช้ข้อมูลตั้งแต่ปี 1971-1985 ผลการศึกษาของ Batten และ Belongin พบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้นโยบายการเงินที่ไม่ถูกต้องตั้งแต่ปี 1981 เป็นต้นมา จนถึงปี 1985 ซึ่งการใช้นโยบายการเงินที่ไม่ถูกต้องของประเทศสหรัฐอเมริกานั้นมีผลทำให้ ค่าที่แท้จริง

ของเงินดอลลาร์เพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้ค่าที่แท้จริงของอัตราแลกเปลี่ยนของเงินดอลลาร์สูงขึ้นจึงทำให้การส่งออกของประเทศสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มลดลงในช่วงเวลาตั้งแต่ปี 1981-1985

Margot Anderson และ Philip Gargia (1989) ได้ศึกษาความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนและอุปสงค์สำหรับถั่วในประเทศสหรัฐอเมริกา Anderson และ Gargia ได้ทำการศึกษาผลกระทบของความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนว่ามีผลต่ออุปสงค์ของถั่ว (Soybeans) ของประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างไรบ้าง ประเทศที่สำคัญที่นำเข้าถั่วจากประเทศสหรัฐอเมริกา มีอยู่ด้วยกัน 3 ประเทศ คือ ญี่ปุ่น , ฝรั่งเศส และ สเปน เพราะเนื่องจากว่าตั้งแต่ปี 1974-1985 ประเทศญี่ปุ่นมีปริมาณการนำเข้า ถั่ว จากประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นสัดส่วนถึง 94% ของปริมาณการนำเข้าถั่วทั้งหมดของประเทศ ในประเทศฝรั่งเศสกว่า 71 % ของปริมาณการนำเข้าถั่วทั้งหมดของประเทศเป็นการนำเข้าถั่วจากประเทศสหรัฐอเมริกาและในประเทศสเปนนั้นกว่า 24% ของปริมาณการนำเข้าถั่วทั้งหมดของประเทศเป็นการนำเข้าถั่วจากประเทศสหรัฐอเมริกา

ในการศึกษาคั้งนี้ ได้ใช้ข้อมูลที่เป็นรายไตรมาส ตั้งแต่ปี 1974-1985 โดยกำหนดให้เป็นการวิเคราะห์ในระยะสั้น (short-term) ซึ่งการวิเคราะห์หาค่าแบบจำลองทางเศรษฐมิติที่อธิบายถึงอุปสงค์การนำเข้าถั่วจากประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่าในระยะสั้นนั้น อัตราแลกเปลี่ยน มีผลต่อปริมาณนำเข้าถั่วจากประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ผลที่ได้รับจากการวิเคราะห์นั้น มีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศในประเทศญี่ปุ่น ความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยน มีผลกระทบต่อปริมาณนำเข้าถั่วจากประเทศสหรัฐอเมริกาน้อยมากเพราะเนื่องจากว่าในประเทศญี่ปุ่นนิยมใช้ระบบตลาดล่วงหน้า (Forward Market) สำหรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange) ในประเทศสเปน และฝรั่งเศส ความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลอย่างมากต่อการนำเข้าถั่วจากประเทศสหรัฐอเมริกา

และผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อการนำเข้าถั่วจากประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถแสดงค่าออกมาเป็นค่าความยืดหยุ่นของการนำเข้าถั่วต่อความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนได้ดังนี้ ประเทศญี่ปุ่นมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ -0.028 ประเทศสเปน มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ -0.089 และประเทศฝรั่งเศส มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ -0.165

Daniel H. Pick. (1990) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อกระแสการส่งออกของประเทศสหรัฐอเมริกา ในการศึกษาคั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลเป็นรายไตรมาส ตั้งแต่ปี 1978 - 1987 พร้อมทั้งได้นำเอาประเทศที่สำคัญที่นำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศ

สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 10 ประเทศ คือ อังกฤษ เยอรมันตะวันตก ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ แคนาดา ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ บราซิล เม็กซิโก ในการวิเคราะห์ที่ได้ใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติมาทำการอธิบายถึงอุปสงค์ของสินค้าเกษตรจากประเทศสหรัฐอเมริกาของแต่ละประเทศ และได้ นำเอาตัวแปรที่เกี่ยวกับขนาดความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (R) เข้ามาเป็นตัวแปรอธิบายตัวแปรหนึ่งในแบบจำลองอุปสงค์ของสินค้าเกษตร โดยค่า R จะวัดจากค่า Standard Deviation ของอัตราแลกเปลี่ยน ถ้าค่า R สูง แสดงถึงว่าอัตราแลกเปลี่ยนมีความเสี่ยงสูง และถ้าค่า R ต่ำ ก็แสดงถึงว่าความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนมีค่าต่ำ

ผลการศึกษาพบว่าความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลต่อปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีผลที่แตกต่างกันใน 10 ประเทศที่ทำการศึกษา ความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนนั้นจะมีผลต่อการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างมากใน 3 ประเทศ คือ บราซิล เม็กซิโก และ เกาหลีใต้ เพราะประเทศเหล่านี้มีลักษณะตลาดเป็น ลักษณะตลาดที่ไม่ค่อยพัฒนา (Undeveloping Market) ระบบตลาดที่ไม่ค่อยพัฒนานั้น จะไม่มีการทำการป้องกันความเสี่ยงในตลาดแลกเปลี่ยนล่วงหน้า (Hedge Forward Exchange Rate Market) แต่ใน 7 ประเทศที่เหลือนั้นความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลต่อการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศสหรัฐอเมริกาน้อยมากเพราะประเทศต่างๆเหล่านี้มีลักษณะตลาดเป็นลักษณะตลาดที่มีการพัฒนาแล้ว (Developed Market) ระบบตลาดที่มีการพัฒนาแล้วนั้นจะเป็นระบบตลาดที่มีการป้องกันความเสี่ยงในตลาดแลกเปลี่ยนล่วงหน้าใน 7 ประเทศนั้นประกอบไปด้วย อังกฤษ เยอรมันตะวันตก ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ แคนาดา ออสเตรเลีย และ ญี่ปุ่น